

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Кафедра українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Володимир ШКОЛЬНИКОВ

[Signature]
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
(ОК 3) «Українська наукова мова»

підготовки фахівців третього (доктор філософії) рівня вищої освіти

галузі знань

Е Природничі науки, математика та статистика

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

ЕІ Біологія та біохімія

назва освітньо-наукової програми «Біологія та біохімія»-2026

2026 рік
Вінниця

Робоча програма освітнього компонента «Українська наукова мова» підготовки фахівців
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
«28» серпня 2026 року 12 с.

Розробники:

канд. філол.наук, доцент Ганна КРАЄВСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувачка кафедри

українознавства, професор

«28» серпня 2026 року

Галина ВАСИЛЕНКО

Схвалено методичною радою загальнотеоретичних дисциплін Вінницького національного
медичного університету ім. М. І. Пирогова

«28» серпня 2026 року протокол № 1

Голова

«28» серпня 2026 року

Анатолій КОРОЛЬ

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Українська наукова мова» укладена відповідно до Освітньо-наукової програми «Біологія та біохімія»-2026 третього рівня вищої освіти (освітньо-науковому рівні) галузі знань Е «Природничі науки, математика та статистика» ОНП «Біологія та біохімія» - 2026

Анотація навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Українська наукова мова» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів третього рівня (доктор філософії) освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців третього (докторфілософії) вищої освіти, галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика, спеціальності (Е1 «Біологія та біохімія»).

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми «Біологія та біохімія»-2026, циклу загальної доктора філософії, розрахована на 3 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом другого семестру на першому році навчання.

Основним фокусом програми є лінгвістичний аналіз сучасного наукового продукту, приділена увага продуктивним та репродуктивним різновидам мовленнєвої діяльності, мовно-стилістичним особливостям наукового тексту та технічним вимогам до написання наукової роботи, аналізу найтиповіших помилок слововживання, особливостям перекладу медичних термінів, українським відповідникам запозичених термінів, типовим лексичним помилкам у наукових текстах тощо, а також композиційно-логічній побудові усної наукової доповіді, повідомлення, виступу та його аналізу, мовленнєвій поведінці доповідача.

Предметним напрямком програми є українська наукова мова дослідника-медика: нормативні засади, державна мовна політика та академічна комунікація; українська медична термінологія: сучасний стан, стандартизація та мовна уніфікація; науковий стиль української мови: мовно-стилістичні норми та типові помилки медичного наукового тексту; мовне редагування та саморедагування українськомовного наукового тексту; мовне оформлення жанрів української наукової комунікації. Програма орієнтована на отримання знань про особливості побудови та аналізу наукового тексту, формування умінь та навичок побудувати наукового тексту різних жанрів, дотримання в ньому правильності, точності, логічної послідовності, змістовності; здійснювати цитування, покликання; грамотно укладати бібліографічний опис; застосування тактики трансформування створеного автором писемного наукового тексту в його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії; створення нормативних наукових текстів зі спеціальності; оцінювати власне наукове мовлення; аналізувати шляхи формування системи медичної термінології.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-наукової програми «Біологія та біохімія»-2026 підготовки фахівців третього рівня (доктор філософії) вищої освіти освітньої кваліфікації «доктора філософії», галузі знань (шифр, назва) «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності Е1 «Біологія та біохімія», навчального плану підготовки фахівців третього рівня (доктор філософії) вищої освіти освітньої кваліфікації «доктора філософії» спеціальності «Біологія та біохімія» на 2026- 2027 навчальний рік, Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

1. Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Українська наукова мова» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освітинеобхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно з навчальним планом для спеціальності Е1 «Біологія та біохімія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є культура писемної й усної наукової мови фахівця медичної галузі, процес формування української медичної термінології, її лексико-семантичні особливості та структурно-граматична будова.

Міждисциплінарні зв'язки: вибіркова навчальна дисципліна «Українська наукова мова» інтегрується з дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (допомагає усвідомити мовностилістичні технології роботи з науковими текстами на профільних дисциплінах), займаючи важливе місце в професійній підготовці майбутнього фахівця, а також на рівні оформлення результатів наукових досліджень та захисту наукових робіт з іншими фаховими дисциплінами, а саме: «Філософія науки, академічна доброчесність та етика дослідника», «Англійська мова в академічній та дослідницькій діяльності», «Публікаційна активність та наукометричні бази даних», «Методологія наукових досліджень та основи написання наукових проєктів», «Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень», «Внутрішні хвороби», «Кардіологія», «Ревматологія», «Фтизіатрія», «Гастроентерологія, ендокринологія», «Загальна практика-сімейна медицина», «Побічна дія ліків», «Клінічна фармакологія», «Клінічна біохімія та мікробіологія», «Клінічна морфологія», «Нормальна анатомія», «Патологічна анатомія», «Фізіологія», «Патологічна фізіологія», «Фармакологія», «Мікробіологія», «Гістологія».

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Українська наукова мова» є аналіз різних видів сучасної наукової продукції, ознайомлення з нормативними документами, що регулюють правила укладання документів; вивчення особливостей функціонування й упорядкування українських медичних термінів на сучасному етапі, з'ясування причин виникнення низки проблем щодо мовного й технічного оформлення наукового тексту, та окреслення альтернативних шляхів їх вирішення; сприяння виробленню цілісного погляду на мову, доречного використання мовних засобів.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Українська наукова мова» є формування системи знань, професійних умінь, мовнокомунікативної, мовнотермінологічної, стилістичної компетенцій, вироблення навичок формулювання проблеми, визначення актуальності наукового дослідження, його теоретичного та практичного значення, опанування технологіями роботи з науковим текстом, виявлення лексико-семантичних особливостей сучасної медичної термінології.

2.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми біології в галузі професійної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження, здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї.

ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК 5. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2. Здатність виявляти потребу в додаткових знаннях у галузі біології за напрямком наукових досліджень, генерувати сучасні наукові гіпотези.

СК6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення.

СК9. Здатність до організації, реалізації педагогічної діяльності у вищій школі.

СК10. Здатність до лідерства, керування колективом.

СК11. Дотримання етики, академічної доброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації.

ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення.

ПРН 8. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності.

ПРН 9. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження.

ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільне життя.

ПРН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, доповідей, публікацій.

ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері.

ПРН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Здобувач вищої освіти розрізняє науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації, функційне навантаження конкретних терміносистем.

2. Вміє будувати науковий текст різних жанрів, дотримуватися в ньому правильності, точності, логічної послідовності, змістовності; здійснювати цитування, покликання; грамотно укладати бібліографічний опис.

3. Застосовує тактики трансформування створеного автором писемного наукового тексту в його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії.

4. Знає основні види сучасної наукової продукції, вимоги до її укладання; мовностилістичні ресурси української літературної мови й мовні засоби організації наукової інформації у фаховому тексті; композиційно-логічну побудову усної доповіді.

5. Розуміє основи й техніки наукового редагування, саморедагування, перекладання наукових праць.

6. Використовує основні засоби кодифікації (словники, довідники).

7. Створює нормативні наукові тексти зі спеціальності.

8. Правильно й грамотно складає відгуки та рецензії на наукові роботи тощо.

9. Володіє інформацією про рівень розвитку сучасної української літературної мови, нормами мовного та графічного оформлення тексту, про науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації, про вплив науково-професійної діяльності на розбудову національної словникової бази, про функційне навантаження конкретних терміносистем.

10. Аргументовано оцінює власне наукове мовлення. Аналізує шляхи формування системи медичної термінології. Визначає джерела її поповнення, основні словотворчі моделі. Виявляє лексико-семантичні особливості сучасної медичної термінології.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма вивчення дисципліни структурована на 1 модуль.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
	90годин/3 кредитів					
Культура української наукової мови	90 години/3 кредити	10	20	60	1	ПК-дифзалік

Аудиторне навантаження становить 33 %, СРС – 67%.

Заочна форма навчання

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних			
	90годин/ 3 кредитів					
Культура української наукової мови	90 години/ 3 кредити	4	6	80	1	ПК-дифзалік

Аудиторне навантаження становить 11 %, СРС – 79 %.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	У тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Модуль 1 «Українська наукова мова»				
Т.1 Українська наукова мова дослідника-медика. СРС. Нормативні засади, державна мовна політика та академічна комунікації	12	2		10
Т.2. Мовна експертиза українськомовного наукового тексту СРС. Норми сучасної української літературної мови	12		2	10
Т.3. Українська медична термінологія: сучасний стан, стандартизація та мовна уніфікація СРС. Гететична класифікація української медичної класифікації	12	2		10
Т.4. Термінологічне редагування медичного наукового тексту СРС. Особливості словотвору сучасних медичних термінів.	12		2	10
Т.5. Науковий стиль української мови. СРС. Мовно-стилістичні норми та типові помилки медичного наукового тексту	12	2		10
Т.6. Лексичне, граматичне та синтаксичне вдосконалення наукового тексту	12		2	
Т.7. Мовне редагування та саморедагування українськомовного наукового тексту. СРС. Типові помилки в українських наукових текстах	12	2		10
Т.8. Мовне оформлення жанрів української наукової комунікації	2	2		
Т.9. Мовне оформлення жанрів української наукової комунікації	2		2	
Т.10. Мовне оформлення цитувань, покликань та бібліографічного опису	2		2	
Т. 11. Українська медична термінологія в міждисциплінарних дослідженнях	2		2	
Т.12. Мовне оформлення наукової дискусії	2		2	
Т. 13. Редагування перекладних медичних наукових текстів	2		2	
Т. 14. Лінгвістична експертиза фрагментів дисертаційного дослідження	2		2	
Т. 15. Комплексне мовне редагування власного наукового тексту	2		2	
Усього	90	10	20	60

5. Теми лекцій

№	Теми лекцій	Кількість годин
1.	Українська наукова мова дослідника-медика: нормативні засади, державна мовна політика та академічна комунікації	2
2.	Українська медична термінологія: сучасний стан, стандартизація та мовна уніфікація	2
3.	Науковий стиль української мови: мовно-стилістичні норми та типові помилки медичного наукового тексту	2
4	Лексичне, граматичне та синтаксичне вдосконалення наукового тексту	2
4.	Мовне редагування та саморедагування українськомовного наукового тексту	2
Усього		10

6. Теми практичних занять

№	Теми практичних занять	Кількість годин
1.	Мовна експертиза українськомовного наукового тексту	2
2.	Термінологічне редагування медичного наукового тексту	2
3.	Лексичне, граматичне та синтаксичне вдосконалення наукового тексту	2
4.	Мовне оформлення цитувань, покликань та бібліографічного опису	2
5.	Українська медична термінологія в міждисциплінарних дослідженнях	2
6.	Мовне оформлення наукової дискусії	2
7.	Редагування перекладних медичних наукових текстів	2
8.	Лінгвістична експертиза фрагментів дисертаційного дослідження	2
9.	Комплексне мовне редагування власного наукового тексту	2
10.	Мовне оформлення цитувань, покликань та бібліографічного опису	2
	Разом	20

7. Теми лабораторних занять (програмою не передбачені)

8. Самостійна робота

Самостійна робота аспірантів включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичної мети заняття, самостійне здобуття знань з тем, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

№	Теми для самостійного опрацювання	Кількість годин
1.	Нормативні засади, державна мовна політика та академічна комунікації	10
2.	Норми сучасної української літературної мови	10
3.	Гететична класифікація української медичної класифікації	10
4.	Особливості словотвору сучасних медичних термінів.	10
5.	Мовне редагування та саморедагування українськомовного наукового тексту	10
6.	Типові помилки в українських наукових текстах	10
	Разом	60

Заочна форма:

Назви змістових модулів і тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Т.1 Українська наукова мова дослідника-медика: нормативні засади, державна мовна політика та академічна комунікації	12	2		10
Т.2. Мовна експертиза українськомовного наукового тексту	7		2	5
Т.3. Українська медична термінологія: сучасний стан, стандартизація та мовна уніфікація	7	2		5
Т.4. Термінологічне редагування медичного наукового тексту	7		2	5
Т.5. Науковий стиль української мови: мовно-стилістичні норми та типові помилки медичного наукового тексту	5			5
Т.6. Лексичне, граматичне та синтаксичне вдосконалення наукового тексту	7		2	5
Т.7. Мовне редагування та саморедагування українськомовного наукового тексту	5			5
Т.8. Мовне оформлення жанрів української наукової комунікації	5			5
Т.9. Мовне оформлення жанрів української наукової комунікації	5			5
Т.10. Мовне оформлення цитувань, покликань та бібліографічного опису	5			5
Т. 11. Українська медична термінологія в міждисциплінарних дослідженнях	5			5
Т.12. Мовне оформлення наукової дискусії	5			5
Т. 13. Редагування перекладних медичних наукових текстів	5			5
Т. 14. Лінгвістична експертиза фрагментів дисертаційного дослідження	5			5
Т. 15. Комплексне мовне редагування власного наукового тексту	5			5
Усього	90	4	6	80

9. Індивідуальні завдання: Розробка презентацій, підготовка доповідей на наукові, науково-практичні конференції, написання наукової статті, тез.

10. Форми та методи навчання: Форма навчання: очна (денна)/заочна. Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.

Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

11. Методи контролю та критерії оцінювання: поточний контроль, модульний контроль; усний контроль (основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне, опитування), комбіноване опитування; письмовий контроль; програмовий контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми.

Проміжний контроль – залік зараховують в кінці навчального семестру, якщо здобувач освіти засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі та немає академічної заборгованості.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного, проміжного та підсумкового контролю

Знання здобувача освіти оцінюють згідно з чинним «Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» за традиційною оцінкою (5-ти бальна система) з дотриманням усіх принципів академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності забезпечується виконанням заходів відповідно Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. Рівень підготовки визначається за допомогою усного/письмового опитування, тестового контролю, розв'язування ситуаційних задач/клінічних кейсів різного рівня складності та інших видів завдань відповідно до вимог конкретного освітнього компонента.

Знання здобувача освіти з теми оцінюють традиційною оцінкою згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

Поточний контроль засвоєння змістових модулів здійснюється по їх завершенню на підставі усної відповіді на питання до підсумкового заняття відповідного змістового модуля, складання практичних навичок та комп'ютерного тестування за базою тестових завдань українською та англійською мовами. Знання зі змістового модулю оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система), яка вираховується, як середнє арифметичне.

Проміжний контроль – залік – зараховують якщо здобувач освіти засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття, та відвідав лекційний курс та немає академічної заборгованості.

Контроль самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Теми, які виносяться лише на самостійну позааудиторну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються на підсумковому занятті того змістового модулю, до якого вони належать.

Контроль *індивідуальної роботи* відбувається при підготовці та проведенні відповідних заходів (конференцій, олімпіад), а також при представленні результатів виконаної роботи, оцінюється до 12 балів.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку.

Оцінювання усної/письмової відповіді/виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає істотних неточностей при відповіді, допущені неточності виправляє самостійно, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної діяльності.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який, застосовує отримані знання на практиці.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу, який допускає неточності при виконанні навички, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при його виконанні, не може продемонструвати повну правильну послідовність дій, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу, який не може продемонструвати виконання практичної навички, не розуміє її суті.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускає не більше 10 % неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100 %).

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20 % помилок (обсяг правильних відповідей 80-89 %).

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40 % тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79 %).

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60 % тестових завдань.

Оцінювання проміжного контролю (залік) (якщо передбачений навчальним планом)

Проміжний контроль зараховують, якщо здобувач освіти засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти

Оцінювання самостійної роботи здобувачу освіти здійснюється під час поточного та підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, тестування або розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Самостійна робота здобувачу оцінюється під час проведення підсумкових занять засвоєння модулів дисципліни шляхом усного опитування або розв'язання тестових завдань з тем, які не ввійшли до плану аудиторних занять. Оцінювання підготовлених повідомлень, презентацій з обраної теми здійснюється традиційною оцінкою.

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно розкрив проблему, логічно виклав основні питання, навів приклади. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно розкрив основні питання теми, але при цьому не виходив за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачу освіти, який розкрив базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкрив її повністю, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачу освіти, робота якого не відповідає темі, є ознаки плагіату, відсутнє розуміння предмета, вимоги ігноровані, рівень умінь/навичок незадовільний.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти (якщо вона передбачена в п. 9)

Бали за індивідуальну роботу (ІР) нараховують здобувачеві лише за успішного виконання та захисту.

Кількість балів, яку нараховують за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів. Їх додають до суми балів, набраних ЗО за поточну навчальну діяльність, або до підсумкового балу з дисципліни (за участь та перемогу в університетських, всеукраїнських та міжнародних олімпіадах, наукових конференціях, за наявності друкованих робіт за тематикою дисципліни).

Найбільш доцільним слід вважати такий підхід додавання індивідуальних балів з дисципліни:

– **10 балів** – *за призові місця на всеукраїнських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських і міжнародних (закордонних) наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.*

– **9 балів** – *за призові місця в університетських олімпіадах і наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.*

– **8 балів – за участь** (якщо ЗО брав участь, але не посів призове місце) у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських і міжнародних (закордонних) наукових конференціях з наявністю друкованої роботи.

– **6-7 балів - за участь** (якщо ЗО брав участь, але не посів призового місця) в університетській олімпіаді, науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

– **4-5 балів - за участь у роботі клінічних кафедр** (чергування з викладачами, участь у науково-дослідній роботі кафедр в позанавчальний час)

– **1-3 балів – за виготовлення на кафедрах препаратів, схем, таблиць та відеофільмів – з урахуванням важливості виконаної роботи.**

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю

(іспит або диференційований залік)

Кафедра формує екзаменаційні білети з переліку завдань (теоретичні питання, виконання практичної навички, набір тестів), оцінка за кожне з яких складає від 0 до 20 балів (максимальна кількість балів 80).

Для **теоретичних** дисциплін критерії для оцінки питань такі: розуміння механізмів і зв'язків з базовими гуманітарними дисциплінами (0-5), володіння базовою інформацією стосовно питання (0-5), володіння додатковою інформацією стосовно сучасного стану проблеми (0-3), розуміння практичного значення (0-5), стиль викладу матеріалу, комунікація (0-2).

12. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку після вивчення дисципліни в першому семестрі.

13. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Нарахування балів за результати всіх видів навчальної діяльності здобувачів освіти проводять згідно з чинним Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова.

Складовими оцінки за дисципліну, підсумковим контролем якої є іспит чи диференційний залік, є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80) та індивідуальну роботу здобувача (від 6 до 12 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційного заліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення дисципліни

Методичне забезпечення (робочі програми, силабуси; тематичні та календарні плани лекцій, практичних занять, самостійної позааудиторної роботи; презентації лекцій, аудіолекцій; методичні рекомендації для самостійної роботи при підготовці до практичних занять, для самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти; навчальні посібники, підручники, робочі зошити тощо).

15. Рекомендована література

Основна (Базова)

1. Бронікова С. Практики комунікативної культури в медичному закладі: посібник. Пацієнт-центрований підхід, 2020. 72 с.
2. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.
3. Короткова Ю., Юлдашева С. УКРАЇНСЬКА НАУКОВА МОВА / Ю. Короткова, С. Юлдашева, ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025. — 157 с.
4. Краєвська Г. П. Українська наукова мова: Методичні рекомендації для організації самостійної роботи аспірантів денної, вечірньої та заочної форм навчання галузі знань 1 «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» / Г. П. Краєвська, Вінниця: ВНМУ, 2026. 60 с.
5. Краєвська Г. П. Українська наукова мова: Методичні рекомендації для проведення практичних занять з аспірантами денної, вечірньої та заочної форм навчання галузі знань 1 «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» / Г. П. Краєвська, Вінниця: ВНМУ, 2026. 60 с.
6. Краєвська Г., Білик Я. Культура наукового мовлення : Термінологічний аспект : Практикум. Вінниця. 2017. 130 с.
7. Основи документування / Білик Я. С., Врублевська Т. В., Гулевич А. М. та інші.- Вінниця, 2024., 62 с.
8. Український правопис. Київ : Наукова думка. 2019. 392 с.

Додаткова

1. Луценко О.І. Українська наукова мова : навч. посібник. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 128 с.
2. Семенов О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навч. посібн. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
3. Українська мова за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2018. 151 с. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/3377/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 10.08.2020)

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 (дата звернення: 10.08.2026)
2. Закон України «Про авторське право та суміжні права». URL : zakon.rada.gov.ua/go/1556-18 (дата звернення 01.09.2026).

3. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. URL: http://library.nlu.edu.ua/Biblioteka/sait/DSTU_8302-2015.pdf (дата звернення 05.09.2026).
4. Методика підготовки доповіді на конференції. URL.: https://pidru4niki.com/70367/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodika_pidgotovki_dopovid_i_konferentsiyi (дата звернення 05.09.2026).
5. Методичні рекомендації до структури, оформлення, критеріїв оцінювання наукової доповіді (реферату) з обраної наукової спеціальності URL.: http://www.polit.univ.kiev.ua/dictionary_full.php?lang=ua&id=62 (дата звернення 05.09.2026).
6. Український правопис. Київ., 2019. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (дата звернення 10.08.2026).